

Գ Ա Ղ Ա Գ Ա Կ Ա Ն Ա Մ Ի Ս

15 ՅՈՒՆՈՒԱՐ

— 35 —

Ա Ն Գ Ղ Ի Ա

Այս անգամ թիւս 15-ը յաջորդ կերպով սկսան նոր տարին՝ Թրանսփոսլի պատերազմին մէջ, թէպէտ և անցեալ տարւոյն վերջերն բաւական ձախորդութիւններ ունեցան եթէ իրենց նաւերուն և եթէ պատերազմին անյաջողութեանց համար: Տրէնչ զօրապետն տիրեց Քուէնպէրկի բլուրներուն: Պօէրներն բռնադատուեցան Քուէնպէրկէն քաշուեալ, որուն տիրեցին Անգղիացիք և հոն գտան բաւական պաշար: — Այս միջոցիս Անգղիացիք ձերբակալեցին նաև մ'ալ՝ յորում զերմանացի գլխունորականք կային, որք թրանսփոսլ աշտը անշուշտ կ'երթային օգնութեան:

Այս պատերազմին պատճառաւ՝ Անգղիոյ մէջ ածիոյ զինն կրկնապակեցաւ, և զայն իմանալով Գաղղիոյ և Աւստրիոյ ածխահանքերուն զործաւորք՝ աւելի վարձք պահանջեցին և զօրծաւորք ըրին:

Գործեալ Անգղիացիք ակարացան և Պօէրներն զօրացան: Պօէրներուն բանակաց և զինուորաց կարգադրութիւնն հիանալի է, և կ'երևի թէ Հոլանտացիք ալ ծածուկ կերպով Պօէրներուն կողմն են: — Անգղիայէն շարունակաբար կուգան զինուորներ, և պատերազմի պաշտօնարանն բաւական կը տաքանայ այս անյաջողութեանց համար: Թէպէտ և Անգղիա իրեն քաջագոյն զօրավարաց յանձնեց բանակաց առաջնորդութիւնը, այսու հանդերձ քաղըն Պօէրներուն կը նպաստէ ցարդ: Իսկ Իռլանտացիք այս առթիւ ալ դեռ կը յայտնեն իրենց հակակրօնութիւնը առ Անգղիացիո:

Գ Ա Ղ Ղ Ի Ա

Լուպէ նախադահն ընդունեցաւ պաշտօնական մարիթանքերը, և այդ միջոցին՝ պաշտօնէից առջև դերձակի հաս ի խօսեցաւ Քահանայապետական նուիրակն՝ ակնարկելով փարիզու ցուցահանդէսը և Յոբելեանը. — Լուպէ ալ պատասխանեց արժանաւոր կերպով:

Իսկ Պարբէ՝ Գաղղիոյ դեսպանն ի Հռոմ մ'ձառնեղէ պաշտօնաւ մէջ խօսեցաւ Գաղղիոյ և Իտալիոյ յարաբերութեանց վրայ, ցուցնելով՝

Թէ որչափ օգտակար է երկուքին ալ իրարմէ անանջատ մնալն:

Գաղղիոյ ներքին պատկերն օրըստօրէ ազեղանալու վրայ է՝ ներքին շփոթութիւններով. Հապէր: Տէրուլէտ բանտարկուեցան, և վերջինս նախատեց նոյն իսկ ՂԼուպէ: Շատերն ազատուեցան:

Մէրսիէ զօրավարին ընտրութիւնը հաւանական ըլլալուն պատճառաւ՝ տէրութիւնը շփոթաց հրատարակելու ազատութեան վճիռը Տրէնչիէրի խնդրոյն յարակից իրաց մասին, վասն զի Մէրսիէ ալ կրնար օգտուել այս վրէժիռէն:

Գ Ե Ր Մ Ա Ն Ի Ա

Կայսրն կը պնդէ՝ որ զերմանական տորմիզն պէտք է զօրանայ և ածի. և Հոնէնդոհէ յայտարարեց իշխանութեանց կողմէն՝ թէ Գերմանիոյ նաւային զօրութիւնն դեռ չտա տկար է: Իսկ Պուրովի հետեալ խօսքերն աւելի ևս պարզեցին կայսրի միտքը. « Մեծագոյն Գերմանիա ունենալ իր փափաքինք »:

Գերմանիա լաւ յարաբերութեան մէջ է ամէն վարչութեանց, նոյն իսկ Անգղիոյ հետ, թէպէտ ոչ ոք դիտէ՝ թէ միշտ փափաք տեսնուի իտալացիները, քանի որ Գերմանիա՝ նախանձաւ ենթակայ եղած է, անոր համար առաջիկայ դարուն մէջ նա պիտի ըլլայ կամ մուրճ կամ սալ:

Նոր տարւոյ առթիւ կայսրի խօսած հաճելի լորովին հակառակ իմաստ ունի Լուպէի խօսածին. — Վասն զի, կայսրն յայտնի կերպով բռնէ՝ թէ խօսքը միայն չի բաւեր, եթէ սուրն ալ միտակը ըլլայ. դարձեալ՝ նաւային զօրութեան սնման համար իրեն ըրած ջանքը բացատրեց անոր մէջ:

Ի Տ Ա Ղ Ի Ա

Վիտեռնիի վենուսիա թուի թէ իւր նախորդաց վրեպակները ուղղելու համար ռաշմաններ է. վասն զի Ձիւնաստանի և օտար զաղթականութեանց մասին խոհական կերպով առաջ կ'երթայ՝ հաստարակաց յայտնելով իւր գաղափարը՝ թէ տէրութիւն մը պէտք է նախ իւր ներքինը ապահովցնէ և ետպ օտար զաղթականութեանց վրայ մտածէ:

Մարքըրոյի սուլթանը մեծ պատուով ընդունեցաւ խաղաղական Մարմուզի պաշտօնեայն. — Իսկ ի վ. Պոլսի Թուրքինի Կոմսն մեծ ընդունելութիւն գտաւ Սուլթանէն, որ ըլլալովք մէջ անոր սեղան մ'ալ տաւա:

Մանիստէլիի համախոհք անսովոր ցոյցեր

ըրէն փոխմպոս նախագահին դէմ. և այդ ցոյցերուն մեծ նշանակութիւն տրուեցաւ:

Մերրի զօրագետն հրամարելով իւր պատեւ. բազմի պաշտօնէութենէն, թագաւորն ընդունեցաւ: Եւոր հրամարականքը և ամայոյ Դին պաշտօնապէս հրատարակուեցաւ այդ: Հիմա Մերրիի յաջորդն կը փնտռուի:

Մարթինին ամայոյ 10ին պիտի երթար յերարէա: որովհետև Վենսթայի չետ նախ պիտի խօսէր և որովհէր թէ երկու ընկերութեանց որուն յանձնուի ոսկուր հանքերուն պեղումը:

Գեկտեմբեր 31ին հրատարակուեցաւ վերապաշտօնէան շատ տեսակ բանադրակեցոյ. և այսպէս փակուեցաւ 1899 տարին: Վճռոյն մէջ մանրամասն զրուած է՝ թէ ինչպիսի՞ յանցաւարաց պաշտօնիւն պիտի տրուի:

Նէապոլոյ իշխանն այցելեց Ամալֆին: — Փամփիլի երեսփոխանն ալ յԱյա զհաց խաշաղութեան դաշնադրոյն ստորագրելու համար. որ յոյժ ծագրական է. Այայի խաղաղութեան ժողովքէն յետոյ սկսան պատերազմներն:

Լուսն ԺԳ. որբազան Բահահայապետին ալ նոր տարւոյ առթիւ ամէն կողմէն, ինչպէս նաև ի կայսերաց և ի թագաւորաց, մաղթանքներ հասան:

ՆԱՄԱԿԱՆԻ

ՊՕԼԻՍ. — « ԲԻԻԶԱՆԻՈՒՆ » . — ՇՈՐՐՈՒՄԿՈՒԹԻՄԸ : — Ըստ Զիր խմբարանաց մեր թերթը ուղղակի Զիր հասցէին խորհրդով. կը խնդրենք որ ըստ Զիր խոստումն մտնի Զիրթը ուղղակի մեզ խորհրդ: ՎԵՆԱ. — « ՆԱՆԻՍ ԱՄՍՈՐԻԱՅ » . — Պատուական խորհրդով խնդրել կը փութանք կանոնադրել վաղ րատել հետազոյ հրկու մամակներով զորս կողմ կը կարծէիք:

ՏՐԱՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆՔ

Ուսումնասիրութիւն շարականաց խորհրդ. 40
ՄԱՐԻԱՆ Զ. Ս. — Կ. Պոսթէլման և « Գիրք վաւարական » ի հայերէն թարգմանութիւնն . 52
ՆՐԵՆ Զ. Ս. — Համք և իրենց ստուգաբանութիւնը . 58
ԷՓՐԻԿԵԱՆ Զ. Ս. — Աշտարակ . 60
ՄԱՐԻԱՆ Զ. Ս. — Ակմարի մը՝ Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի տաղ՝ Հայոց քրիստոնէական հաստոց վիճակին վրայ. 68

ԱՐԴԻ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՂԱԶԻԿԵԱՆ Զ. Ա. — Զ. Ա. Կ. Բագրատունի և ճոնիի թարգմանութիւնը . 65
Գեղեցկագիտութիւն . 72
ՂԱԶԻԿԵԱՆ Զ. Ա. — Միլիթար . 76

Ravenwood, յուլիս 17/99.

Առ Պատուարժան խմբագրութիւն
« Բագմալէպ », Համբուի
Տնարք

Սոյն առթիւ, իմ սրտագին իմզակցութիւնս կը յայտնիմ, « Բագմալէպ » իր արդի Պատուարժան խմբագրութեան, որ այնքան խմբագրով և կրթիչ գրուածք. միտով կը զարդարին իւր էջերը. միշտ հասնողով մը կը կարգամ, այս տարուայ « Բագմալէպ » թիւ. ինքն և զիտմմ թէ որքան կ'զգուտիմ ամոնցմէ. և իմ ամկողմ փափաքս է, տեսնել զայն ուղիք Պարգաւած և կատարելագործուած. Հայ խմբագրութեան մէջ յորմ թերթեր խիստ հազուադէպս հն և « Բագմալէպ » ամոնց մէջ տեսնատալիս տես. զը կը գրուէ: Գէթ այս է իմ միակ համոզումս:

Բիրքոս յաջողութիւն մաղթելով միմա ընդ Զեզ
Միշտ Զարգաւոր.
ԱՐՇԱԿ ՄԱՆԱՇԵԱՆ

Հին հացքէ M. R. A. Manashian
(Sand Bank) RAVENSWOOD
Scotland

Նոր հացքէ M. R. A. Manashian
(C/o H. Kamberian) MANCHESTER
40 Cooper Street) England

Constantinople Նոյեմբ. 18, 1899.

Խմբագիր « Բագմալէպ » ի

Վերջերս անհմնայի Միլիթարեանց թերթը ծննդն ամցաւ, ամբողջ կողքին վրայ տեսայ որ արտասովոր մարի թերթը որ յօդուածոց ցանկին մէջ զորուակ կար մտնի. Զ. Երեմիմ խորհրդակամը, իրացմէ շատ հետաքրքրուեցայ, կարելի չէ՝ որ այդ յօդուածին իմաստը լսնի իմացնելիք:

Հիտակը ըսելով հայկական հին մատենագրական միլիթերմ զատ՝ Զիր թերթին մէջ գտնուած միւս ամեն յօդուածները հետաքրքրութեամբ կը կարգուէ:

Հացքէ M. R. L. (tunek
(Calata, Tehetcheyan
Han 19) CONSTANTINOPLE

ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆՔ. — Տեսնելիմն. 79
Որդի դարի կտակ . 79
Խաշարայն Արդիւնան հատարական զոր. 79
Ժուլիութիւնը . 80
Ամեն զոհիր . 81
Խնդրուածից անգլիերէն լեզուի . 82
Առ ծննդ Ամիթիկեան բառարան . 82
ՆՐԵՆ Զ. Ս. — ՀԱՌԱԿԱՆ ՀԱՌԱԿԱՆ — ԲԱՄԱՆԻՐ. — Համալսարան. — Բիւզանդիոն. — Արեւ. Մարտի. — Բիրակի. — Մշակ. 82
Նոր դար

ՆՈՐ ԿԵԱՆՔ

ՄԱՐԻԱՆ Զ. Ս. — Մաղթիսական ըրմ . 87
ՏԱՆԻԻ. — Նորոգ պարունակ. Որկամուրք Կերպարոս և այլն. — Թրգմ. ՂԱԶԻԿԵԱՆ Զ. Ա. 91
Նորագրական մամուլ . 94
Պաղարական ամիս . 96